

St.meld. nr 14 (2004-2005) - Sjøtryggleik og oljevernberedskap

Fylkesrådmannen rår Vestlandsrådet til å gjere slikt vedtak:

1. Vestlandsrådet meiner at Stortingsmeldinga gjev god oversikt over dagens situasjon innan sjøtryggleik og oljevernberedskap. Meldinga gjev óg oversyn over mange gode tiltak ein vil sette i verk.
2. Vestlandsrådet vil særleg peike på at risikoanalysen i meldinga definerer Vestlandet som det mest utsette området for akutt ureining. Tiltaka som er føreslegne gjenspeglar ikkje denne risikoen. Rådet saknar konkretisering av og auka ressursstilgong til følgjande tiltak:
  - fortgang i farlei- og hurtigbåtmerkinga
  - overvaking
  - FoU-innsats på oljevern
  - utviding av trafikksentralen på Fedje
  - utbygging av bølge- og strømvarsling
  - vidare utbygging av dei statlege oljeverndepota og gjenoppretting av oljeverndepotet på Fedje som statleg depot
  - auka bemanning på Kystverket sine beredskapsavdelingar og flytte ressursar frå Horten til Vestlandet.
  - styrka oljevernopplæring
3. Revisjon av planar for naudhamner og strandsettingss plassar må baserast på deltaking frå lokale og regionale styresmakter. Arbeidet bør koordinerast med Interreg-prosjektet Safety at Sea.
4. Vestlandsrådet ser positivt på oppretting av eit kontaktforum for kysttryggleik og beredskap. Det er viktig at ein får ei god koordinering av instansane. Vestlandsrådet ønskjer å vere representert i eit slikt forum.
5. Vestlandsrådet etterlyser tiltak retta mot internasjonal skipsfart for å auke bruken av reinare drivstoff.
6. Vestlandsrådet ønskjer å delta på høyringsmøte i Samferdslekomiteen 16. mars 2005.

Uprenta vedlegg:

St.meld. nr 14 (2004-2005) ”På den sikre siden - sjøsikkerhet og oljevernberedskap”

Saksframstilling

Innleiing

Handlingsplanen for Vestlandsrådet (vedteken 31.jan 2004) har følgjande ”vi vil-formuleringar”:

- Arbeide aktivt for å oppnå sikrere sjøtransport langs kysten
- I samband med ny stortingsmelding om oljevern arbeide for å flytte Kystverket si beredskapsavdeling mot akutt ureining til Vestlandet.

Stortingsmelding nr 14 (2004-2005) vart lagt fram av Fiskeri- og kystdepartementet 21. januar 2005 og vart godkjent i statsråd same dagen.

Samandrag av meldinga

1.1.2003 vart ansvaret for den statlege oljevernberedskapen flytta frå Miljøverndepartementet og Statens ureiningstilsyn (SFT) til Fiskeri- og kystdepartementet og Kystverket. Det er Kystverket som har ansvar for situasjonar der farty kan vere til fare for akutt ureining.

Stortingsmeldinga er basert på ein risikoanalyse frå 2004. Denne syner at vi kan vente auke i mellom anna tankfart langs kysten i åra som kjem. Faren for miljøskade vil auke om dette ikkje vert møtt med tiltak. Vestlandet er særleg utsett for utsepp.

Andre verksemdar som kan vere ein risiko for akutt ureining enn skipstrafikken er petroleumsvirksomheita. Denne virksomheita er underlagt eit strengt regime for å sikre miljøet, og operatørselskapa har bygt opp ein omfattande beredskap mot akutt ureining.

Status og ansvarsdeling når det gjeld tiltak er omtala i eit eige kapittel i stortingsmeldinga. Systema inneheld både fysisk infrastruktur og tenester. Den fysiske infrastrukturen omfattar fyr, merke, skilt og fysisk betring av farleier for betre framkomst og tryggleik. Dei maritime tenestene er losteneste, utsteding av farleibevis, trafikkovervaking, elektroniske navigasjonshjelpemiddel, sjøkart og meldings- og informasjonstenester. Risikoanalysen syner at det er trong for ytterlegare tiltak. Kapteinane og reiarane har ansvar for fartyets driftstryggleik og mannskapets kvalifikasjonar, og myndigheitenes oppgåve er å føre tilsyn med at fastsette krav blir haldne.

Stortingsmeldinga gjev oversikt over oljevernberedskapen. Den samla beredskapen består av privat, kommunal og statleg beredskap. Ansvar, roller og oppgåvefordeling mellom aktørane er lovregulert. Meldinga fokuserer på den statlege beredskapen og tiltak som må settast inn for å møte auka i risiko for ureining.

Formålet med den samla oljevernberedskapen er å hindre skade som følgje av akutt ureining, og om det ikkje er mogeleg, å avgrensa skaden på miljøet. Den statlege beredskapen er dimensjonert ut frå miljøretta risiko- og beredskapsanalysar, og er ikkje basert på "verst tenkjeleg hending" eller at fleire ting hender samstundes.

Det er mange partar som har ansvar for og oppgåver innan førebyggjande sjøtryggleik. Ei arbeidsgruppe under leiing av Forsvarsdepartementet la mai 2003 fram ein rapport som såg nærare på overvaking, både ut frå sivile og militære behov. Tiltaka som vart føreslegne er under ansvaret til Fiskeri- og kystdepartementet. Departementet arbeider no for å opprette eit kontaktforum for involverte departement og etatar. Ei interdepartemental arbeidsgruppe under leiing av Fiskeri- og kystdepartementet skal sjå nærare på koordinering og effektivisering av arbeidet.

Hovudstrategien i norsk oljevern er å kjempe mot akutt ureining med mekanisk utstyr tett ved kjelda. Privat verksemd skal sørgje for naudsynt beredskap i høve eiga verksemd. Kommunane skal sørgje for naudsynt beredskap ved mindre tilfelle av ureining innan kommunen, mens Staten skal ta seg av større tilfelle som ikkje vert dekte av private eller kommunar. Staten har etter lova ikkje plikt til å aksjonere, men plikt til å hjelpe kommunane. Statens beredskap mot akutt ureining av olje frå skip langs norskekysten er berekna ut frå regionvise scenarier, med utslepp av ca 21.000 tonn råolje, tilsvarande 2 - 3 tankar frå eit tankskip på 100.000 dødvekttonn.

Eit kapittel i meldinga gjev oversikt over forskning og utvikling på området. Noreg ligg langt framme når det gjeld å utvikle utstyr og metodar som kan nyttast til sjøs. Ansvarsdeling og kostnadsdeling er tema for kapittel 8 i meldinga. I kapittel 9 får vi ei oversikt over internasjonalt samarbeid.

Tiltak som vert føreslegne i meldinga skal dekkjast inn under gjeldande budsjetteråmer. For 2005 vil dei verte dekte ved omdisponeringar innafor Kystverket sine råmer.

Dei ulike tiltaka som er føreslegne og som har særleg relevans for Vestlandet er:

- Oppretting av eit kontaktforum for kysttryggleik og beredskap
- Framhald av utbygging av leier for hurtiggåande farty
- Merking etter ny farleinormal
- Revisjon av farleisystemet
- Betring av Kystverkets farleidatabase
- Etablera seglingsleier utanfor territorialfarvatnet langs kysten av Vestlandet
- Vurdere utviding av Fedje trafikksentrals ansvarsområde
- Samordne nasjonale maritime radiotenester
- Styrke rutinane for gjensidig informasjonsutveksling mellom Sjøkartverket og Kystverket
- Meir brukarvenleg informasjonssystem hjå Kystverket
- Implementere AIS (Automatisk Idenifikasjonssystem) og Coastal Radar Integration And Display System (CRIADS)
- Innføre seglingsreglar for bestemte område i indre farvatn
- Vurdere ordning med statslosar
- Revurdere reglane om losplikt

Vurdering

Stortingsmeldinga byggjer på ein risikoanalyse som syner at transporten vil auke, og at ein med det kan vente at risikoen for utslipp og vil auke. Ein kan vente utslepp med få års mellomrom. Faren for utslipp er størst på Vestlandet.

Statens beredskap er dimensjonert ut i frå miljøretta risiko- og beredskapsanalysar, og er ikkje basert på "verst tenkeleg hending" eller at fleire ting hender samstundes. Spørsmålet er om den er god nok for at folk, miljø og næringar langs kysten kan leve eit trygt og godt liv.

At Vestlandet er mest utsett, ser ikkje ut til å ha innverknad på dei føreslegne tiltaka. Tiltaka er gode, men dei er lite konkrete og lite forpliktande. Det er ikkje sett av større ressursar. I lys av aukande risiko er omfordeling innan eksisterande rammer ikkje særleg lovande.

Vestlandsrådet

Saksbehandlar: Kjersti Flatråker (/Audun Erik Sunde)

Arkivsaksnr.: 05/00032

Kven som har ansvar for ei lita hending og kven som har ansvar ved ei stor er i prinstippet greitt definert, men kva er lite og kva er stort? Vi har sett døme på at ansvarsdelinga ikkje er like enkel å tolka i praksis og at det tek tid å få i gang arbeidet med ulike oppfatningar om kven som skal gjere kva. Her kan ein gå nokre rundar med avklaringar på førehand.

Stortingsmeldinga legg opp til ei oppdatering av planane for bruk av naudhamner/strandsettingsplassar. Tre av fylka i Vestlandsrådet (ikkje Hordaland) deltek i Interreg IIIB-prosjektet Safety at Sea, der Kystverket er Lead Partner. Prosjektet tek til orde for at lokale og regionale styresmakter får delta meir aktivt i desse vurderingane enn kva som har vore vanleg til no.

Safety at Sea-prosjektet fokuserer også på samvirke mellom dei aktørar som vil verte involverte i beredskaps- og redningsoperasjonar. Her bør det vere eit utviklingspotensiale i høve dei planar som meldinga viser til for kontaktforum/interdepartemental arbeidsgruppe.